

Белорусский государственный университет

Филологический факультет

Кафедра китайской филологии

Аннотация к дипломной работе

«Принципы обозначения базовых понятий дипломатии и международного права в китайском и русском языках: продуктивные ономаσιологические модели и тенденции в новейшей терминологии»

Чернобривец Елена Сергеевна

Руководитель Мечковская Нина Борисовна

2015

РЕФЕРАТ

Чернобривец Елена Сергеевна

Принципы обозначения базовых понятий дипломатии и международного права в китайском и русском языках: продуктивные ономаσιологические модели и тенденции в новейшей терминологии

Объем: 47с. (основного текста), таблиц 12, приложений 2, использованных источников 40.

Ключевые слова: ТЕРМИНОЛОГИЯ ДИПЛОМАТИИ, ТЕРМИНОЛОГИЯ МЕЖДУНАРОДНОГО ПРАВА, КИТАЙСКИЙ ЯЗЫК, РУССКИЙ ЯЗЫК, ЛЕКСИЧЕСКИЕ ЗАИМСТВОВАНИЯ, СОПОСТАВИТЕЛЬНАЯ ЛЕКСИКОЛОГИЯ, СЕМАНТИКА, ОНОМАСИОЛОГИЯ, МОТИВИРОВАННОСТЬ

Объект исследования: 260 (160 китайских и 100 русских) базовых терминов дипломатии и международного права.

Предмет исследования: происхождение и ономаσιологические черты терминов дипломатии и международного права в китайском и русском языках.

Цель исследования: выявить сходства и различия между китайскими и русскими терминами дипломатии и международного права в аспектах происхождения и структурно-семантических свойств.

Методы исследования: определение по лексикографическим данным источника термина, ономаσιологический анализ терминов в аспектах морфемной и семантической деривации; определение грамматической семантики подчинительных словосочетаний.

Результаты исследования: 1) в китайской терминологии дипломатии и международного права 98% исконных обозначений, в русском корпусе термины с заимствованной основой составляют 56%; 2) в китайской терминологии 97,5% терминов мотивированы, в составе русской терминологии – 44%; 3) в китайской терминологии наиболее продуктивна подчинительная связь как способ образования новых терминов (75%); в русской терминологии большинство производных терминов – словосочетания (61%), морфемные дериваты – 34%, сложные слова – 5%.

Актуальность исследования связана с потребностями лингвистики, лингводидактики, переводческой практики в сопоставительных лексикологических исследованиях китайского и русского языков. Особенно актуальны исследования терминологий в сфере глобальных и социально ответственных областей жизни: дипломатии и международном праве.

Область применения: курсы общего языкознания, лексикологии, стилистики и грамматики китайского и русского языков, теория и практика китайско-русского и русско-китайского перевода.

РЭФЕРАТ

Чарнабрывец Алена Сяргееўна

Прынцыпы пазначэння базавых паняццяў дыпламатыі і міжнароднага права ў кітайскай і рускай мовах: прадуктыўныя анамасіялагічныя мадэлі і тэндэнцыі ў найноўшай тэрміналогіі

Аб'ём: 47 с. (асноўнага тэксту), табліц 12, дадаткаў 2, скарыстаных крыніц 40.

Ключавыя словы: ТЭРМІНАЛОГІЯ ДЫПЛАМАТЫІ, ТЭРМІНАЛОГІЯ МІЖНАРОДНАГА ПРАВА, КІТАЙСКАЯ МОВА, РУСКАЯ МОВА, ЛЕКСІЧНЫЯ ЗАПАЗЫЧАННІ, СУПАСТАЎЛЯЛЬНАЯ ЛЕКСІКАЛОГІЯ, СЕМАНТЫКА, АНАМАСІЯЛОГІЯ, УНУТРАНАЯ ФОРМА СЛОВА, МАТЫВАВАНАСЦЬ

Аб'ект даследавання: 260 (160 кітайскіх і 100 рускіх) базавых тэрмінаў дыпламатыі і міжнароднага права.

Прадмет даследавання: паходжанне і анамасіялагічныя рысы тэрмінаў дыпламатыі і міжнароднага права ў кітайскай і рускай мовах.

Мэта даследавання: выявіць падабенствы і адрозненні паміж кітайскімі і рускімі тэрмінамі дыпламатыі і міжнароднага права ў аспектах паходжання і структурна-семантычных уласцівасцяў.

Метады даследавання: вызначэнне па лексікаграфічных дадзеных крыніц тэрмінаў, анамасіялагічны аналіз тэрмінаў у аспектах марфемнай і семантычнай дэрывацыі; вызначэнне граматычнай семантыкі падпарадкавальных словазлучэнняў.

Вынікі даследавання: 1) у базавай кітайскай тэрміналогіі дыпламатыі і міжнароднага права спрадвечныя абазначэнні складаюць 98%, у разгледжаным рускім корпусе тэрміны з запазычанай асновай складаюць 56%; 2) у разгледжанай кітайскай тэрміналогіі 97,5% тэрмінаў з'яўляюцца матываванымі, у складзе рускай тэрміналогіі – 44% пазначэнняў; 3) у кітайскай тэрміналогіі найбольш прадуктыўнай з'яўляецца падпарадкавальная сувязь як спосаб утварэння новых тэрмінаў (75% ад агульнай колькасці вытворных тэрмінаў); у рускай тэрміналогіі большасць вытворных тэрмінаў – словазлучэнні (61%), марфемная дэрываты – 34%, складаныя словы – 5%.

Актualнасць даследавання абумоўлена патрэбамі лінгвістыкі, лінгвадыдактыкі, перакладніцкай практыкі ў супастаўляльных лексікалагічных даследаваннях кітайскай і рускай моваў. Асабліва актуальныя супастаўляльныя даследаванні тэрміналогіі ў сферы такіх глабальных і сацыяльна адказных абласцей жыцця, як дыпламатыя, міжнародныя адносіны, міжнароднае права.

Сфера выкарыстання: курсы агульнага мовазнаўства, лексікалогіі, стылістыкі і граматыкі кітайскай і рускай моваў, тэорыя і практыка кітайска-рускага і руска-кітайскага перакладу.

Вобласць ужывання: курсы агульнага мовазнаўства, лексікалогіі, стылістыкі і граматыкі кітайскай і рускай моў, тэорыя і практыка кітайска-рускага і руска-кітайскага перакладу.

THE SUMMARY

CharnabryvetsAlena

The principles of definition of concepts of diplomacy and international law of Chinese and Russian languages: productive onomasiological models and trends of the newest terminology

Length: 47pages. (the main body), 12 tables, 2 annexes, 40 sources.

Keywords: DIPLOMACY TERMINOLOGY, TERMINOLOGY OF INTERNATIONAL LAW, CHINESE LANGUAGE, RUSSIAN LANGUAGE, LEXICAL BORROWING, COMPARATIVE LEXICOLOGY, SEMANTICS, ONOMASIOLOGY, MOTIVATION OF THE WORD.

Object of research: 260 (160 Chinese and 100 Russian) basic terms of diplomacy and international law.

Subject of research: the origin and onomasiological characteristics of terms of diplomacy and international law of Chinese and Russian languages.

Purpose of research: to discern similarities and disparities between Chinese and Russian terms of diplomacy and international law in aspects of origin and structural and semantic properties.

Methods of research: determination of the origin of the term according to the lexicographical data, onomasiological analysis of terms in the aspect of morphemic and semantic derivation; grammatical semantics of subordinating phrases.

Results of research: 1) in the Chinese basic terminology of diplomacy and international law the original definitions are 98%, among the considered Russian terms the definitions with borrowed basic are 56%; 2) in the considered Chinese terminology 97,5% of terms have motivation, among the Russian terms – 44% definitions; 3) in Chinese terminology subordinating conjunctive is the most productive way of creation of new terms (75% of total amount of derivative terms); the majority of Russian derivative terms are terms-phrases (61%), the next are morphemical derivations (34%) and compound words (5%).

Relevance of the research is related to needs of linguistics, linguodidactics, interpreting practice in comparative lexicological researches in Chinese and Russian languages. Particularly relevant are comparative researches of terminologies in the field of global and socially responsible areas of life, these include diplomacy, international relations and international law.

Application area: courses of languages, lexicology, stylistics and grammar of Chinese and Russian languages, theoretical and practical Chinese-Russian and Russian-Chinese translation.